

**PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego
w Kaliszu**

**PROGRAM STUDIÓW
STUDIA DRUGIEGO STOPNIA**

Kierunek: OBRONNOŚĆ PAŃSTWA

1. Umiejscowienie kierunku w dziedzinie i dyscyplinach naukowych

Kierunek studiów *Obronność państwa* - profil praktyczny należy do dziedziny nauki społeczne, z dyscypliną wiodącą nauki o bezpieczeństwie (83 %). Efekty uczenia się odnoszą się do nauk społecznych o profilu praktycznym.

2. Forma studiów, liczba semestrów, liczba punktów ECTS, liczba godzin zajęć

Studia drugiego stopnia (magisterskie) na kierunku obronność państwa o profilu praktycznym prowadzone są dla absolwentów szkół wyższych z tytułem licencjata bądź inżyniera. Plan studiów obejmuje okres 4 semestrów zajęć dydaktycznych i przewiduje formę zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Obejmuje **1024 godzin** zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i **616 godzin** zajęć na studiach niestacjonarnych.

L.P.	PRZEDMIOT	ŁĄCZNA LICZBA GODZIN Studia stacjonarne	ŁĄCZNA LICZBA GODZIN Studia niestacjonarne	LICZBA PUNKTÓW ECTS
I.	MODUŁ PODSTAWOWY	154	94	41
II.	MODUŁ KIERUNKOWY	390	234	47
III.	MODUŁ OGRANICZONEGO WYBORU- UZUPEŁNIAJACY-	255	153	21
IV.	MODUŁ OGRANICZONEGO WYBORU- UZUPEŁNIAJACY- SPECJALNOŚĆ OBRONNOŚĆ PAŃSTWA	210	126	17
V.	MODUŁ NIEOGRANICZONEGO WYBORU (w tym praktyki zawodowe)	15	9	19
	RAZEM	1024	616	145

3. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom

Po uzyskaniu absolutorium oraz po pozytywnym złożeniu egzaminu dyplomowego absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra.

4. Zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów znajdują się w kartach poszczególnych przedmiotów i odnoszą się do efektów uczenia się zawartych w tabeli odniesień efektów uczenia się.

TABELA ODNIESIENÍ EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU OBRONNOŚĆ PAŃSTWA

na poziomie studiów II stopnia profil praktyczny PWSZ im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu - Charakterystyki II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowe dla kwalifikacji uzyskanych w ramach szkolnictwa wyższego – poziom 7

Objaśnienie oznaczeń w symbolach efektów uczenia się dla kierunku „Obronność państwa” PWSZ im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu:

Litera **K** – efekt dla kierunku

- ✓ Znak   – podkreślnik
- ✓ Litera **W** – kategoria efektu dot. wiedzy
- ✓ Litera **U** – kategoria efektu dot. umiejętności
- ✓ Litera **K** – kategoria efektu dot. kompetencji społecznych
- ✓ **01-...** – numer efektu w obrębie danej kategorii (poprzedzony cyfrą **0**)

Objaśnienie oznaczeń w symbolach efektów uczenia się dla wyodrębnionych w Polskiej Ramie Kwalifikacji obszarów kształcenia:

- ✓ Litera **S** – symbol obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych
- ✓ Cyfra **7** – poziom 7
- ✓ Znak   – podkreślnik
- ✓ Litera **W** – kategoria efektu dot. wiedzy
- ✓ Litera **U** – kategoria efektu dot. umiejętności
- ✓ Litera **K** – kategoria efektu dot. kompetencji społecznych
- ✓ Litery **WG** – wiedza: głębia i zakres
- ✓ Litera **WK** – wiedza: kontekst
- ✓ Litery **UW** – umiejętności: wykorzystanie wiedzy
- ✓ Litery **UK** – umiejętności: komunikowanie się
- ✓ Litery **UO** – umiejętności: organizacja pracy
- ✓ Litery **UU** – umiejętności : uczenie się
- ✓ Litery **KK** – kompetencje społeczne: oceny
- ✓ Litery **KO** – kompetencje społeczne: odpowiedzialność
- ✓ Litery **KR** – kompetencje społeczne: rola zawodowa

Symbol	<p style="text-align: center;">Efekty uczenia się dla kierunku studiów obronność państwa.</p> <p style="text-align: center;">Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów obronność państwa absolwent:</p>	<p style="text-align: center;">Odniesienie do efektów uczenia się w obszarach kształcenia w zakresie nauk społecznych</p>
WIEDZA		
K_W01	Zna terminologię obronności, zna jej źródła oraz zastosowanie w pokrewnych dyscyplinach	P7S_WG
K_W02	Ma rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	P7S_WG
K_W03	Ma wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (politycznych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności o ich istotnych elementach	P7S_WK
K_W04	Ma pogłębioną wiedzę o strukturach i instytucjach polityczno-militarnych, obronnych w skali krajowej, międzynarodowej i globalnej, zasadach ich funkcjonowania oraz o występujących relacjach z systemami bezpieczeństwa	P7S_WG
K_W05	Ma wiedzę o różnych rodzajach więzi społecznych odpowiadających dziedzinom i dyscyplinom naukowym właściwym dla studiowanego kierunku oraz rządzące nimi prawidłowości	P7S_WG
K_W06	Rozumie istotę i mechanizmy funkcjonowania organizacji, a także zasady, prawidłowości i instrumenty zarządzania	P7S_WG
K_W07	Zna mechanizmy funkcjonowania ekonomii, gospodarki państwa i wpływu na obronność	P7S_WK
K_W08	Ma wiedzę o naturze i źródłach prawa, jego funkcjach i systematyce prawa	P7S_WK
K_W09	Ma rozszerzoną wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach podmiotach ludzkich	P7S_WK
K_W10	Zna w sposób pogłębiony metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych studiowanego kierunku obronność, pozwalających opisywać struktury, instytucje i systemy obronne oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	P7S_WG
K_W11	Zna naturę i źródła zagrożeń bezpieczeństwa, zna znaczenie sił, środków i sposobów kształtowania bezpieczeństwa	P7S_WG P7S_WK
K_W12	Ma rozszerzoną wiedzę o procesach zmian struktur i instytucji obronnych oraz ich elementów, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencji tych zmian oraz rodzajów więzi społecznych i o ich historycznej ewolucji	P7S_WG P7S_WK
K_W13	Rozumie zasady funkcjonowania systemu obronnego, zna sposoby organizacji i prowadzenia działań w czasie pokoju,	P7S_WG

Symbol	<p style="text-align: center;">Efekty uczenia się dla kierunku studiów obronność państwa.</p> <p style="text-align: center;">Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów obronność państwa absolwent:</p>	<p style="text-align: center;">Odniesienie do efektów uczenia się w obszarach kształcenia w zakresie nauk społecznych</p>
	kryzysu i wojny systemu obronnego państwa	
K_W14	Ma wiedzę o istocie, zasadach i wymogach dowodzenia procesach informacyjno-decyzyjnych dowodzenia oraz organizacji i funkcjonowaniu systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi w sytuacji zagrożeń, sytuacji kryzysowej i wojny	P7S_WG
K_W15	Ma wiedzę o przyczynach i skutkach globalizacji, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, znaczenia innowacyjności oraz ich wpływu na obronność państwa	P7S_WK
K_W16	Zna i rozumie podstawowe pojęcia, zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność ochrony i zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Potrafi dokonać obserwacji prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (polityczne, prawne, ekonomiczne) w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku obronność i pokrewnych.	P7S_UW
K_U02	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych) w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych dla kierunku studiów obronność	P7S_UW
K_U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych procesów i zjawisk społecznych w zakresie dyscyplin naukowych właściwych i pokrewnych dla kierunku studiów obronność	P7S_UW
K_U04	Potrafi dobierać i właściwie wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne, a także posiada umiejętności rozumienia i analizowania zjawisk społecznych	P7S_UW
K_U05	Sprawnie posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów obronność	P7S_UW
K_U06	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy do rozstrzygania problemów w pracy zawodowej rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności podejmowanych działań i komunikowania się z zróżnicowanymi kręgami odbiorców	P7S_UK
K_U07	Potrafi opracować projekty rozwiązania konkretnych problemów i przeprowadzenia procedur rozstrzygających	P7S_UW P7S_UK

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku studiów <i>obronność państwa.</i> Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów <i>obronność państwa</i> absolwent:	Odniesienie do efektów uczenia się w obszarach kształcenia w zakresie nauk społecznych
	oraz formułowania własnych opinii	
K_U08	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w trudnych warunkach z zastosowaniem właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	P7S_UW
K_U09	Posiada umiejętności rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, dokonywania stosownych ocen z zastosowaniem wybranych metod oraz formułowania własnych opinii, stawiać hipotezy zwianych z prostymi problemami i je weryfikować	P7S_UW
K_U10	Posiada pogłębione umiejętności przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim i w języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów obronność, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł z dyscyplin pokrewnych obronności	P7S_UK
K_U11	Posiada umiejętności kierowania dyskusją dotyczącą zagadnień i problemów właściwych dla studiowanego kierunku obronność i pokrewnych	P7S_UK
K_U12	Posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią umożliwiającą kontakty międzynarodowe w obszarach kierunku studiów obronność	P7S_UK
K_U13	Podejmuje wyzwania, potrafi kierować zespołem, współdziałać w ramach zespołu i jego otoczenia, podejmuje w grupie wiodącą rolę i wyzwania	P7S_UO
K_U14	Rozumie potrzebę samodzielnego, permanentnego uczenia się, doskonalenia swoich umiejętności i wyznaczania kierunków własnego rozwoju i samodoskonalenia oraz ukierunkowania innych	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_U01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i odbieranych treści, rozumie potrzebę uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	P7S_KK
K_K02	Ma wysoką świadomość roli i znaczenia obronności dla utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa państwa, regionu i bezpieczeństwa globalnego	P7S_KK P7S_KO

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku studiów obronność państwa. Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku studiów obronność państwa absolwent:	Odniesienie do efektów uczenia się w obszarach kształcenia w zakresie nauk społecznych
K_W03	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla obronności i dyscyplin pokrewnych	P7S_KO
K_K04	Potrafi inicjować i uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych (politycznych, gospodarczych, obywatelskich, obronnych), uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne, potrafi analizować i oceniać ich skutki	P7S_KO
K_K05	Potrafi podejmować samodzielne decyzje w sytuacjach kryzysowych i trudnych pod presją czasu	P7S_KO
K_K06	Potrafi myśleć w kategoriach zespołów i działać w sposób prospołeczny i aktywizujący innych	P7S_KO
K_K07	Zachowuje się profesjonalnie, odpowiedzialnie i prospołecznie z zachowaniem etyki, poczuwa się do odpowiedzialności za własne i zespołowe działania	P7S_KR
K_K08	Podjęcia pracy i adaptacji w instytucjach i strukturach systemu obronnego państwa, systemów i organizacji bezpieczeństwa o charakterze wielonarodowym i globalnym	P7S_KO P7S_KR

5. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia

Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się osiąganych przez studenta odbywa się przede wszystkim na poziomie poszczególnych modułów kształcenia. Weryfikacji podlegają efekty uczenia się osiągnięte przez studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów w ramach zajęć z zakresu modułu ogólnego, podstawowego i wybieralnego, zajęć o charakterze praktycznym, w tym ćwiczeń i zajęć o charakterze praktycznym, w tym ćwiczeń i zajęć laboratoryjnych, a także zadań indywidualnych i prac wykonywanych przez studenta bez udziału nauczyciela akademickiego.

Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się odbywa się w formie: egzaminów (ustnych i pisemnych), zaliczeń na ocenę, zaliczeń bez oceny, bieżących odpowiedzi na pytania kontrolne, kolokwium i sprawdzianów, opracowań indywidualnych oraz prezentacji. Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych odbywa się podczas

ćwiczeń, seminariów i zajęć laboratoryjnych, a także poprzez ocenę działań i postaw studenta w trakcie odbywanej praktyki zawodowej.

Szczegóły dotyczące weryfikacji efektów uczenia się dla obu form realizacji zajęć (studia stacjonarne i niestacjonarne) są zawarte w kartach przedmiotu poszczególnych przedmiotów (modułów).

6. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi: 38 punktów ECTS.

7. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk

Celem praktyk zawodowych jest: kształtowanie, rozwijanie i doskonalenie umiejętności zawodowych poprzez zapoznanie z wybranymi aspektami typowych działań organów/urzędów/institucji, ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego na danym terenie (obszarze) w czasie normalnego funkcjonowania (pracy).

Wymiar praktyk to czas 3 miesiące. W ramach zaliczonych praktyk zawodowych student uzyskuje **18 punktów ECTS**. Miejsce realizacji: Wojsko Polskie, Policja, Straż Graniczna, Służba Więzienna, Państwowa Straż Pożarna, Państwowa Straż Łowiecka; firmy ochrony osób i mienia; komórki organizacyjne zarządzania kryzysowego; instytucje i stowarzyszenia działające na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego.

Podobnie jak inne formy zajęć, również praktyki zawodowe mają przypisane efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Do przewidzianych dodatkowo metod weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia zaliczyć wówczas należy: analizę dokumentacji studenta i opiekuna zawodowego; konwersatoria z kierownikami instytucji i instytucjonalnymi opiekunami praktyk; nabycie umiejętności opracowania autorskiego projektu programu działań wpływających na wybrany aspekt bezpieczeństwa wewnętrznego.

8. Zajęcia z wychowania fizycznego

Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się na studiach stacjonarnych w wymiarze 30 godzin i niestacjonarnych w wymiarze 18 godzin. Nie przypisano im punktów ECTS.

9. Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi: wartość tego wskaźnika wynika bezpośrednio z analizy planu studiów i otrzymuje **66 punktów ECTS**. W stosunku do ogólnej liczby **145 punktów**

wskazuje tym samym, że umożliwiono studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym, niż 30 % punktów ECTS – na poziomie 45,52%.

L.P.	MODUŁY KSZTAŁCENIA DO WYBORU	PUNKTY ECTS
1.	Przedmioty modułu ograniczonego wyboru	21
2.	Przedmioty modułu ograniczonego wyboru specjalizacyjne	17
3.	Proseminarium / Seminarium dyplomowe / praca / egzamin dyplomowy	27
4.	Zajęcia ogólnouczelniane	1
RAZEM		66

10. Program studiów o profilu praktycznym – obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczny punktów ECTS wartość tego wskaźnika wynika bezpośrednio z analizy planu studiów i otrzymuje 89 punktów ECTS, co stanowi 61,38%

11. Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów: wynosi 1 punkt ECTS.

12. Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego: wynosi 4 punkty ECTS.

13. Dyscypliny naukowe i procentowy udział punktów ECTS

L.p.	Dziedziny nauki	Dyscypliny naukowe	Punkty ECTS	
			Liczba	%
1.	nauki społeczne	nauki o bezpieczeństwie	121	83
		nauki o zarządzaniu i jakości	11	7
		nauki socjologiczne	1	1
		nauki prawne	4	3
2.	nauki humanistyczne	językoznawstwo	4	3
3.	nauki inżyniersko-techniczne	informatyka techniczna i telekomunikacja	4	3
	razem		145	100

